

УРОКИ 36-37 (25.01.2023), ТРР, 21 гр.

ТЕМА : ШТУКАТУРНО-ДЕКОРАТИВНІ ОПОРЯДЖЕННЯ ПОВЕРХОНЬ ФАСАДІВ.

Штукатурно-декоративне опорядження — система прикрас інтер'єрів і фасадів будинків різними за фактурою, текстурою і кольором матеріалами за допомогою простого оброблення їхніх поверхонь обштукатуренням, а також складного оздоблення орнаментами, скульптурами, розписом тощо.

Штукатурно-декоративне опорядження підкреслює особливу виразність, парадність, монументальність, високі естетичні властивості будівель і застосовується при будівництві театрів, вокзалів та інших будинків житлового та громадського призначення.

Штукатурно-декоративне опорядження умовно поділяють на чотири види:

1. Опорядження поверхонь декоративними **мінеральними штукатурками** на основі традиційних мінеральних в'язучих (вапна, цементу) і нетрадиційних мінеральних паст на основі вапна.
2. Опорядження поверхонь декоративними **полімерцементними штукатурками** на основі сухих розчинових сумішей із мінеральних в'язучих (цементу, вапна) і органічних зв'язуючих— термопластичних полімерів, а також на основі традиційних полімерцементних паст.
3. Опорядження поверхонь декоративними **синтетичними штукатурками** на основі синтетичних смол у вигляді дисперсії і розчинів.
4. Опорядження інтер'єрів та фасадів будинків **високодекоративним покриттям** (венеціанські штукатурки).

Традиційні декоративні кольорові мінеральні штукатурки

Загальні положення. Інструменти. Традиційні декоративні мінеральні штукатурки залежно від складу розчину або способу оброблення декоративного шару поділяють на кольорові вапняно-піщані, теразитові та кам'яні.

Опоряджують декоративними мінеральними штукатурками лише фасади, тому їх ще називають *фасадними*.

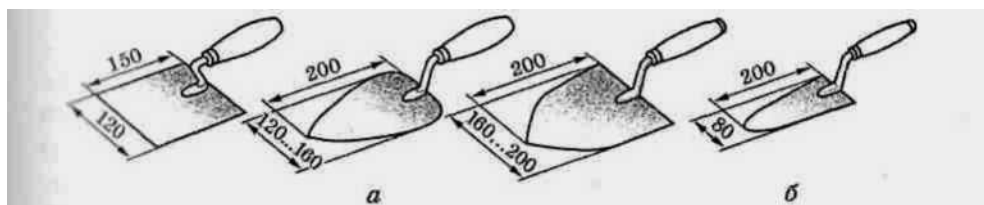

Рис. 1. Інструменти для нанесення декоративного розчину на поверхню і його опорядження: *а* — лопатки (кельми); *б* — відрізовка

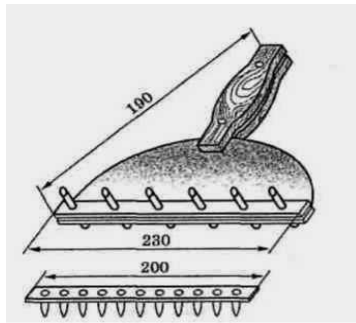

Рис.2. Подряпки для створення борозен у пластичному шарі штукатурки

Роботи, пов'язані з підготовкою фасаду до штукатурення, нанесенням і обробленням підготовчого шару штукатурки, виконують традиційними інструментами. Для , нанесення і оброблення декоративних опоряджувальних шарів штукатурки застосовують спеціальний інструмент і пристрої.

Лопатки (кельми) — різні за розміром і формою полотна (рис. 1, а) — застосовують для нанесення декоративного розчину на поверхню і його опорядження. Прорізування і очищення прорізнних рустів у декоративному шарі

штукатурки виконують *відрізовкою* спеціальної форми (рис. 1, б)

Русти у пластичному шарі вапняно-піщаної штукатурки виконують рустовками, розшивками та іншими інструментами. Вигляд найпростішої *рустовки* зображено на рис. 14.3, а. Рустовка складається з дерев'яного бруска, на одному з кінців якого закріплено вигнуту металеву пластинку. Для виконання ввігнутих рустів на шарі декоративної штукатурки застосовують *розшивку* (рис. 14.3, б), яку під час роботи пересувають уздовж *металевої лінійки* 1 м завдовжки з прорізом посередині (рис. 14.3, г). З цією самою метою

Для створення додаткової шорсткості на підготовчому шарі під декоративну штукатурку застосовують *подряпки* (рис.2).

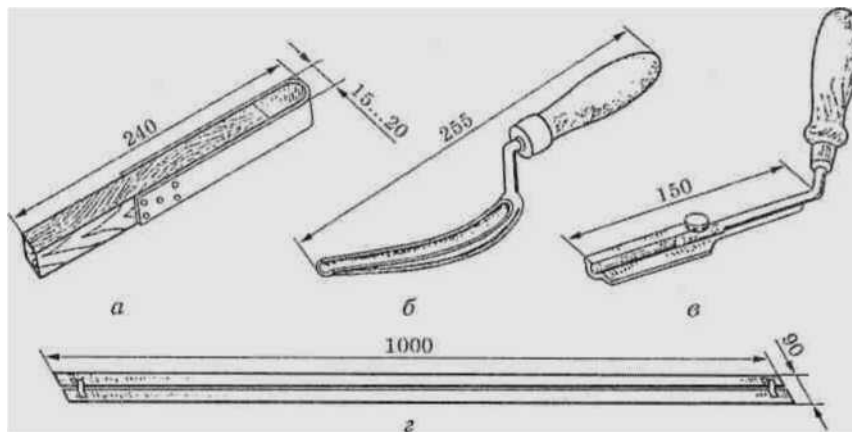

Рис. 3. Інструменти і пристрої для виконання рустів: а— рустовка; б— розшивка; в — розшивка зі змінними лезами; г— лінійка

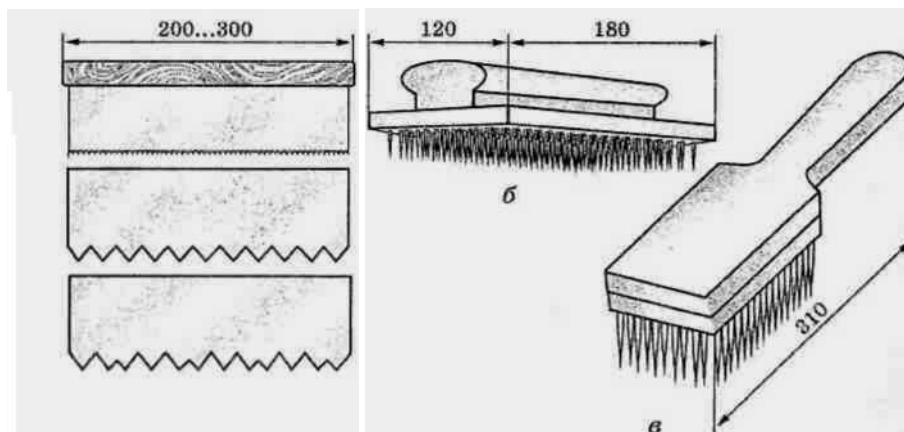

Рис.4. Пристрої для циклювання опоряджувального шару декоративної штукатурки: а - циклі; б - цикля-подряпка; в - цвяхова щітка

використовують *розшивку зі змінними лезами* (рис.3, в), що дає змогу виконувати русти різної ширини і профілю. Змінне робоче лезо цієї розшивки закріплюється на держаку спеціальним гвинтом. Для циклювання, тобто подряпування опоряджувального шару штукатурки, застосовують *металчеві циклі* (рис.4, а) або *подряпку циклю* (рис. 4, б). Подряпка- цикля складається з дерев'яної основи розміром 120 x 180 мм, напиленої площині якої рядами

закріплено металеві зубці, а зверху - ручку. Для циклювання застосовують також *цвяхову щітку* (рис .4, в).

Поглиблені рисунки у пластичному шарі декоративної штукатурки виконують *штамповками* (Рис. 14.5). Робочу частину штамповки, з різним рисунком виготовляють . із металу, пластмаси та інших твердих матеріалів.

Підготовка поверхонь під виконання мінеральної декоративної штукатурки.

Поверхні під мінеральну декоративну штукатурку підготовляють так само, як і під звичайну штукатурку: насікають, очищують, змочують водою. За потреби із поверхні .зрубують напливи, видаляють забруднення, жирові плями.

Якщо шви нових цегляних стін заповнені розчином, то їх вибирають. на глибину не менше ніж 15 мм. У старих цегляних стінах вибирають шви, очищають поверхню сталевими щітками або піскоструминним апаратом.

Поверхні стін із бутового каменю очищають сталевими щітками, а шви кладки також вибирають на глибину не менш як 15мм.

Шлакобетонні поверхні, як нові, так і старі, насікають; для кращого зчеплення зі штукатурним шаром просвердлюють отвори, в які вставляють пробки, і по цвяхах, вбитих у пробки, влаштовують дротяне плетіння.

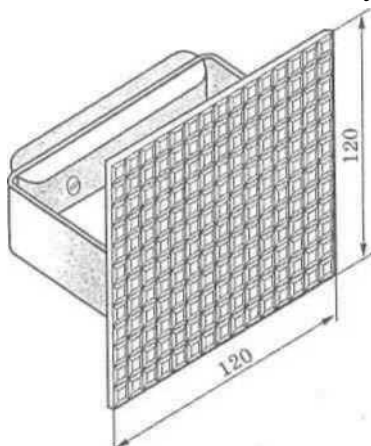

Рис. 5. Штамповка

Стіни фасадів провішують так само, як і при виконанні простої штукатурки, потім на них улаштовують маяки, провішують пілястри і кути, перевіряють збіг бокових укосів усіх віконних прорізів і горизонтальність поясків, карнизів, цоколя та інших елементів фасадів.

Після провішування на поверхню наносять і розрівнюють підготовчий шар (грунт) — основу для декоративного опоряджувального шару. Підготовчий шар 15...20 мм завтовшки наносять по маяках. Для кращого зчеплення опоряджувального шару з підготовчим шаром поверхню підготовчого шару подряпають по незастиглому розчину подряпками, наносячи горизонтальні хвилеподібні борозни 3...5 мм завглибшки на відстані 2...3 см одну від одної.

Роботи, пов'язані із влаштуванням підготовчого шару, виконують такими самими прийомами і за допомогою тих самих механізмів, інструментів і пристроїв, що й при нанесенні звичайної штукатурки.

Виконання вапняно-піщаної кольорової штукатурки

Кольорові вапняно-піщані штукатурки — найекономічніший вид кольорового обштукатурювання, який виконують на розчині з вапняного тіста без домішок або з ними (10...20 % цементу, кварцового або мармурового піску), а також відповідного кольору пігменту. Вони призначені переважно для обштукатурювання фасадів і значно рідше застосовуються для внутрішнього опорядження будинків.

Кольорова вапняно-піщана декоративна штукатурка складається з таких шарів: підготовчого (набризк і ґрунт), який виконують звичайним розчином, і опоряджувального (накривки), який виконують декоративним розчином. Товщина декоративного шару штукатурки залежить від обраного виду опорядження (рустовка, рваний камінь тощо) і зернистості заповнювачів, що входять до складу розчину. Товщина накривного декоративного шару становить 6...25 мм, а то й більше.

Щоб одержати якісну декоративну штукатурку, для її ґрунтувального шару доцільно додавати сухі суміші, які виготовляють у повному обсязі залежно від потреби. Пісок для ґрунтувального шару використовують переважно річковий, з постійним зерновим складом, середньозернистий із вмістом 35...40 % зерен крупністю 0,6... 1,2 мм і не менше ніж 15 % зерен крупністю 1,2...2,5 мм. Вапняне тісто після гашення витримують не менше ніж місяць або відразу після виготовлення очищають крізь вібросито.

У складі ґрунтувального шару використовують цемент марки 300 і кальцієве вапно 1-го сорту при середньозернистих пісках, забезпечуючи його міцність не нижче, ніж міцність декоративного шару. Щоб ґрунтувальний шар не пересихав і на ньому не з'являлися усадкові тріщини у період тужавлення, його звожують протягом 4...7 діб.

Накривний шар наносять на вологий ґрунтувальний шар наступного дня.

Склад розчинів для декоративного накривного шару, вид і крупність заповнювачів мають відповідати проекту, а колірну фактуру підбирають пробами і погоджують з представником авторського нагляду. Така штукатурка після опорядження імітує ладову породу — пісковик, природний камінь тощо.

Щоб дістати інтенсивні кольори, до основних пігментів додані і органічні лугостійкі пігменти у кількості 0,1 %.

Приготування розчинів. Приготовляють декоративні розчини, як правило, в умовах будівельного майданчика з готових сухих сумішей з використанням засобів механізації, як для звичайних розчинів, а за малих — уручну. Щоб запобігти неоднорідному фарбуванню, декоративні суміші

ретельно перемішують і дозують, особливо у тих випадках, коли для опорядження потрібно кілька замісів.

Уручну розчин виготовляють так. Спочатку суху суміш перегарцьовують. Окремо розводять водою вапняне тісто, одержане вапняне молоко виливають у перегарцьовану суміш і перемішують її.

Для приготування кольорових розчинів велике значення має точність дозування всіх складових — неправильне дозування не тільки позначається на якості штукатурки, а й призводить до порушення її заданих декоративних властивостей.

Декоративний шар штукатурки наносять за 2-3 прийоми (залежно від його товщини) за допомогою звичайної штукатурної кельми. Спочатку виконують перший декоративний шар набризку, який не розрівнюють, а витримують 1...2 год, щоб він частково затужавів. Після цього наносять наступні шари розчину, які розрівнюють і ущільнюють напівтерками або правилами. Наносити розчин можна також звичайними форсунками пневматичної дії.

Якщо декоративна штукатурка має бути рівною, то поштукатурену поверхню затирають терками або загладжують гладилками. Для надання штукатурці міцності поверхню протягом 6...8 днів змочують водою.

Для створення рисунка або рельєфної фактури, схожої на камінь, зовнішній шар кольорової вапняно-піщаної штукатурки обробляють у пластичному чи напівтвердому стані або наносять набризк.

Оброблення по напівпластичному розчину. Після тужавлення нанесеного вапняно-піщаного розчину для отримання гладенької штукатурки його *затирають* терками або *загладжують* гладилками. Затирають поверхню рівномірними спіралеподібними рухами терки (вкругову) або однаковими по довжині розмахами терки (врозгін).

Циклюють поверхні для отримання зернистих фактур під пісковик через 1,5...2 год після нанесення опоряджувального шару. Після циклювання опоряджена поверхня набирає шорсткості або штрихової фактури і стає подібною до природного каменю. Крім того, опоряджена таким чином поверхня стає блискучою за рахунок того, що зерна кварцового піску і слюди під час циклювання очищаються від плівки цементу і їх блиск відновлюється. Цю роботу можна виконувати як на всій поверхні, так і на окремих її ділянках, у вигляді каменів прямокутної або квадратної форми. Кожен прямокутник каменю циклюють окремо, пересуваючи циклю на сумісних каменях у взаємно перпендикулярних напрямках по правилах, що і забезпечує отримання різних відтінків. Залежно від розмірів зерен заповнювача-піску одержують дрібно- (пісок розміром до 0,6мм, товщина накривки 5...8 мм), крупно- (пісок до 1,2 мм, накривка — 8... 10 мм) та грубозернисту (пісок до 3 мм, накривка 10...12 мм)

фактури. Після циклювання штукатурку очищають м'якою сухою щіткою.

Дрібну насічку отримують унаслідок торцювання поверхні цвяховою або гумовою щіткою для отримання фактури під природний камінь (пісковики, туфи).

Опорядження по пластичному розчину. Фактуру «*травертино*» отримують торцюванням свіжонанесеного шару світло-жовтої накривки, яка заглажена металевою гладилкою, жорсткою волосяною щіткою з наступним пригладжуванням металевою теркою.

Торцювання «*під дрібну ніздрювату фактуру*» здійснюють по свіжонанесеному та заглаженому шару накривки за допомогою змоченої у мильній воді гумової губки.

Оброблення металевою щіткою «*під черепашиник*» виконують так. Свіжонанесений і вирівняний накривний шар обробляють жорсткою металевою щіткою (дріт до 1 мм завтовшки та 8... 10 см завдовжки), вибираючи раковини (чарунки).

Штриховку-начіс виконують за допомогою м'якої сталевий щітки (дріт 0,1 мм завтовшки, 10... 12 см завдовжки) по свіжонанесеному та вирівняному накривному шару. Обробляють поверхню великими штрихами. На другий день тампоном знімають частинки розчину, які нещільно прилягають до основи.

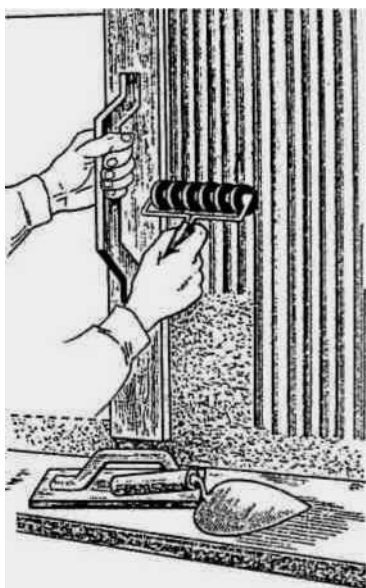

Рис. 14.6. Оброблення штукатурки валиком

протягуючи її по лінійці.

Рифлену поверхню можна отримати і у разі **оброблення по верхні штампом з рисунком**, який може бути виготовлений з деревини, гуми, листової гофрованої сталі, відлитий із свинцю, бабіту (рис. 14.7). Обробляючи поверхню штампівками, на ній іде більшого виконують рисунок у вигляді рельєфного фриза. Якщо штампівка не має певного рисунка, то нею можна

оздобити всю поверхню під рельєфний камінь. Щоб валики і штамповки під час роботи не забивались розчином, їх періодично змащують мильною водою, гасово-стеариноюю сумішшютощо.

Комбіновану фактуру отримують послідовним обробленням нанесених декоративних шарів:

нарізуванням їх у різних напрямках лопаткою, накатуванням валиком чи штампуванням штампом і набризкуванням.

Нанесення накривного шару забризкуванням.

Виконуючи набризкування, на опоряджувальний шар штукатурки наносять кольоровий розчин у вигляді бризок. Розчин для набризкування має бути більшої рухомості.

Набризкування із використанням стисненого повітря виконують форсункою по тільки-но вирівняному ґрунту. Отримують найрізноманітнішу фактуру набризку.

Набризкування через сітку з отворами від 2,5 x 2,5 до 10 x 10 мм виконують штукатурною лопаткою із сокола рівномірними кидками, що важливо для отримання рівномірної фактури. Чим більший розмір отворів сітки, тим грубіша фактура створюватиметься на поверхні. Розчин на поверхню накидають кілька разів на одній ділянці. Проходячи через сітку, розчин розподіляється на поверхні горбиками і утворює залежно від розміру сітки дрібну чи грубошерсту поверхню.

Набризкування з віника або жорсткої малярної чи щетинної одержної щітки застосовують тоді, коли треба отримати фактуру «сніговими пластівцями» чи «італійське оздоблення», а також фактуру «під шубу». Для виконання набризкування віник або щітку змочують у розчині і, наблизившись до поверхні, ударяють ними по металевій або дерев'яній паличці. При цьому на поверхні створюється своєрідна рельєфна фактура, так звана «шуба». Під час роботи паличку слід увесь час тримати на однаковій відстані від поверхні й набризкувати суміш однаковими рухами щітки. Глибина рельєфу набризку залежить від густини розчину: чим густіший розчин, тим рельєф фактури буде глибшим, грубішим, і навпаки.

Виконуючи набризкування з одержної щітки, її змочують у розчині, наближають до поверхні й проводять по ній дерев'яну паличку рухом на себе. При цьому пружна волосінь щітки від-кідатиме краплини розчину на поверхню.

Набризкування «сніговими пластівцями» виконують так: на ґрунт наносять накривний шар темного кольору, який розрівнюють і ущільнюють напівтерком. Поверх незатверділого шару темної накривки віником накидають окремими плямами накривку білого кольору (звичайно вапняний розчин з

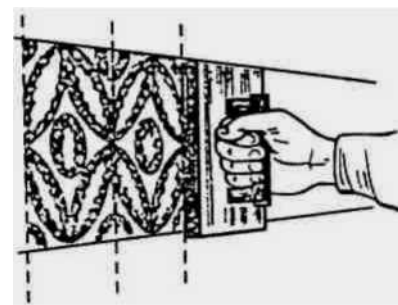

Рис. 14.7. Отримання фактури штампом

мармуровим піском), яку злегка загладжують металевою гладилкою.

«*Італійське оздоблення*» виконують так само, як інабризкування «сніговими пластівцями», тільки перший накривний шар наносять світло-зеленого кольору і розрівнюють його металевою гладилкою, а другий шар — жовтого кольору трохи засліджують металевою гладилкою.

Виконуючи *набризування великими кидками*, штукатурною лопаткою із сокола роблять кидки розчину однакових розм і р і в і укладають один біля одного.

Виконання теразитової штукатурки

Теразитові штукатурки застосовують переважно для опорядження бетонних або обштукатурених поверхонь фасадів. Їх виконують із спеціально приготовлених сухих сумішей, які містять гідратне вапно, цемент, заповнювач у вигляді кварцового піску, мармурової крихти, слюди.

Розрізняють теразит марок К, С і Д відповідно з крупно-, середньо- і дрібнозернистими заповнювачами. Теразит К використовують для обштукатурювання цоколю, С — для поверхонь стін, Д — для витягування архітектурних деталей. Найбільший розмір зерен заповнювача не повинен перевищувати для сумішей: К — пісок або крихта 4...6 мм, слюда 4...5 мм; С — пісок або крихта 2...4 мм, слюда 1...2 мм; Д — пісок або крихта 1...2 мм, слюда 2 мм.

Готують і транспортують теразитові штукатурки у розчинозмішувачах примусової дії на зразок штукатурного агрегату СО 164 в обсязі, достатньому для обштукатурення всього фасаду або його частини.

Декоративні шари теразитового розчину наносять на підготовлену поверхню, як правило, за два прийоми. Перший шар 2...3 мм завтовшки наносять накиданням. Тільки-но набризк почне тужавіти, наносять другий шар 5...7 мм завтовшки, який розрівнюють правилом або напівтерком і затирають терками чи загладжують металевими гладилками відразу після нанесення розчину.

Після того як штукатурка затвердіє, через 3...6 год її обробляють, одержуючи фактури «під шубу», «під тесаний пісковик», «під рваний камінь».

Фактуру «*під шубу*» дістають циклюванням поверхні теразиту або набризкуванням теразитового розчину.

Створення фактури «під шубу» циклюванням. Циклюють поверхні теразиту циклями або цвяховими щітками-терками, отримуючи різну зернисту фактуру залежно від фракції заповнювача та тривалості витримання накривного шару. Ознакою достатнього витримання накривки є характер випадання зерен заповнювача в процесі циклювання: вони повинні відриватися від маси розчину не руйнуючи його. Працюючи циклею, штукатур пересуває її

по прямих горизонтальних або вертикальних лініях так, щоб вона плавно і рівномірно пересувалась на поверхні у тому самому напрямку. За циклею не повинні залишатися глибокі подряпини і западини у шарі розчину. Коли всю поверхню поцикльовано, її за допомогою щітки або просяного віника очищають від пилу і зернин заповнювача, що відшарувався від поверхні під час циклювання. Після цього опоряджену поверхню протягом 3-4 днів змочують водою по 3-6 разів на день.

Створення фактури «під шубу» набризкуванням теразитового розчину. Набризування теразитового розчину виконують так. На підготовлену поверхню наносять ґрунт із вапняно-цементного розчину таким чином, щоб він не дійшов до рівня маяків на 3...5 мм. На свіжий ґрунт накидають шар теразитового розчину і розрівнюють його напівтерками на рівні маяка. На незатверділу накривку віником набризкують теразитовий розчин 5...7 мм завтовшки. Потім ребром правила знімають окремі зерна крупного заповнювача і обмітають щіткою.

Для одержання фактури «під тесаний пісковик» з поверхні товстого шару (до 12 мм) теразиту сколюють зубилом, бучардою, троянкою чи іншим ударним інструментом верхній шар штукатурки. Працюючи з ударним інструментом, потрібно вибрати таку силу удару, щоб фактура на всій оброблювальній поверхні утворювалась однакова. Після закінчення цієї роботи поверхню очищають від пилу. Слід пам'ятати, що цей спосіб можна застосовувати лише у тому разі, якщо підготовчий шар штукатурки міцний, а опоряджувальний повністю затвердів.

Фактуру «під рваний камінь» одержують втопленням у сві-жонанесений шар ґрунту щебеню декоративних порід і закиданням його теразитовим розчином. Після затвердіння розчину його в окремих місцях сколюють зубилом, потім обробляють дротяною щіткою.

Виконання кам'яної штукатурки

Кам'яні штукатурки — найбільш трудомісткий і складний вид штукатурних робіт. Їх застосовують переважно для опорядження цоколів і фасадів монументальних будинків, імітуючи облицювання природним каменем — мармуром, гранітом, туфом тощо. Кам'яна штукатурка більш міцна, довговічна і декоративна, ніж усі інші види декоративних штукатурок.

Для виконання кам'яної штукатурки розчини приготують із цементу, вапняного тіста, мармурового дрібняка або інших подрібнених гірських порід крупністю 0,3...0,5 мм, кварцового піску, слюди, пігменту. Оскільки в розчині кам'яної штукатурки основним заповнювачем є дрібняк декоративних гірських порід, а доданий пігмент лише доповнює колір дрібняка, декоративний шар штукатурки після оброблення виглядає як природний камінь.

Готують розчин із сухих сумішей на об'єкті у розчинозмішувачах в обсязі,

достатньому для штукатурення фасаду чи його окремих частин. Підготовчий шар під кам'яну штукатурку виконують так само, як і під інші види декоративних штукатурок. Кольоровий розчин наносять лопаткою за 3 - 4 прийоми, витримуючи певний проміжок часу перед нанесенням

наступного шару, безперервно в межах архітектурних елементів фасаду. Приблизно через добу декоративний шар промивають водою з фарбопульту доти, доки не почне стікати чиста вода без домішок цементного молока.

Поверхню кам'яної штукатурки витримують до повного затвердіння (10 - 12 днів, зволожуючи її водою 3-4 рази на день протягом 5-7 днів та 5-6 разів на день протягом останніх днів) і обробляють для одержання фактури. В останню добу штукатурку просушують.

Кам'яну штукатурку обробляють бучардою, троянкою, зубилом та іншими інструментами, шліфуванням карборундовим або наждачним камінням, а також травленням соляною кислотою.

Кам'яну штукатурку «під *шубу*» найчастіше обробляють за допомогою бучарди. Таке оброблення полягає у рівномірному Наковуванні поверхні бучардою, зуби якої сколюють крихту, руйнують верхній каламутний шар розчину, оголяють сльоду. Фактура може бути дрібно- та крупнозернистою залежно від виду бучарди. Працюючи з бучардою, штукатур наносить короткі легкі рівномірні удари.

Троянкою обробляють кам'яну штукатурку «під *борознисту фактуру*». Застосовують троянки з трикутниковими і заокругленими зубами різної висоти та ширини, що дає змогу отримувати дрібно- та крупно борознисту фактуру. Працюючи троянкою або зубилом, інструмент тримають у лівій руці під кутом 45° до рівня поверхні й злегка вдаряють по ньому молотком. При цьому на поверхні створюватиметься борозниста фактура, подібна до тесаного каменю.

Щоб одержати фактуру «*підрваний камінь*», у штукатурний шар (40...50 мм завтовшки) у різних місцях забивають зубило і ударом молотка збоку по кінцю зубила виривають шматки затверділого розчину. На поверхні створюються величезні виїмки.

Фактуру «*під пісковик*» дістають при сколюванні зубилом маленьких шматочків штукатурки.

Під фактуру «*терацо*» поверхню затверділого розчину шліфують наждачним або карборундовим кругом з наступним обробленням поверхні лаком на основі воску.

Шорстку фактуру отримують *травленням* затверділої накривки (через 2-3 дні після нанесення) 5 %-м водним розчином соляної кислоти з наступним ретельним промиванням водою за допомогою фарбопульту. За цією технологією не можна застосовувати мармурову та вапняну крихту.

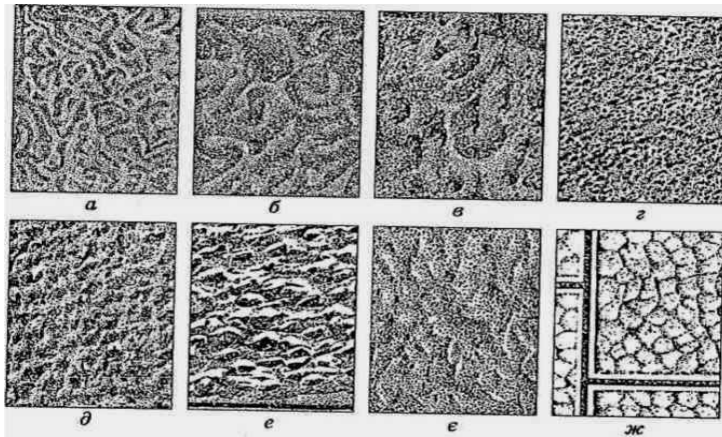

Рис. 8. Фактури кам'яних декоративних штукатурок:
а, б— штамповка; *в* — «під рваний камінь»; *з, д* — «під шубу» бучардою з дрібними

Кам'яну штукатурку можна виконувати накиданням декоративної крихти на свіже нанесений вапняно-піщаний розчин. Така штукатурка не потребує наступного оброблення, тобто, після нанесення кам'яної крихти вважається закінченою. Накидають крихту вручну штукатурною лопаткою або за допомогою крихтомотів.

Деякі фактури кам'яних штукатурок показано на рис. 8.

Виконання рустованої поверхні декоративних штукатурок

Щоб надати поверхні ще більшої виразності, кам'яну штукатурку виконують переважно у вигляді каменів прямокутної форми, розміщених горизонтальними рядами з перекриттям вертикальних швів. Між каменями роблять так звані *русти* — заглибини різного профілю, що оперізують камінь. Якщо поверхню опоряджуватимуть рустами, то їх виконують відразу по пластичному розчину. Русты можна виконувати різними способами. Це залежить від складності їхнього профілю. Прості русты трикутної, прямокутної, напівкруглої форми набивають лінійкою, прорізують пилкою чи роблять, користуючись рейками відповідної форми. Русты складного профілю виконують за допомогою профільних рейок або витягують шаблонами як прямолінійні витягнуті архітектурні деталі.

Набивання рустів металевою лінійкою (рис. 9) вико­пують по свіже нанесеному накривному шару. Спочатку поштукатурену поверхню розмічають відповідно до вибраного розміру каменю. Користуючись

шнуром, натертим сухим пігментом, і пшінкою на поверхню наносять лінії, по яких надалі робитимуть русты.

Для набивання рустів виготовляють дві металеві лінійки, товщина яких має відповідати ширині майбутнього русту.

Одну лінійку роблять 50...60 см завдовжки, а довжина другої має

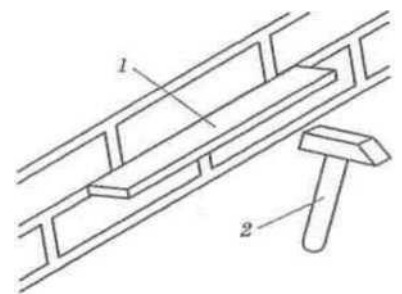

Рис. 9. Набивання рустів металевою лінійкою:
1 — лінійка; *2*—молоток

відповідати довжині вертикального русту. Спочатку набивають горизонтальні русту. Притиснувши довгу лінійку до лінії горизонтального русту, вдаряють по ній молотком так, щоб вона заглибилась у штукатурний шар на потрібну глибину русту (5... 15 мм). Потім, трохи просунувши лінійку вздовж русту, обережно виймають її так, щоб не пошкодити його кромки. Коли горизонтальні русту зроблені на певну відстань, набивають вертикальні, користуючись короткою лінійкою. Дефекти підправляють відрізкою.

Прорізування рустів пилкою виконують по зміцнілому накривному шару пилкою 200...300 мм завдовжки із зубцями 10... 15 мм. Руст прорізують, спираючи пилку на лінійку-правило, яка прикладена до стіни по лінії розмітки. Пересуваючи вздовж неї пилку, як по напрямній, пропилюють руст. Після закінчення роботи поверхню очищають від пилу.

Формування рустів дерев'яними рейками виконують тоді, коли потрібно отримати широкі, глибокі або складної форми русту. Рейки заготовляють заздалегідь у кількості, яка б забезпечила виконання робіт на обраній ділянці поверхні. Поверхня рейки має бути добре обстругана, гладенька, Перед застосуванням змащена масною мінеральною сумішшю.

Роботу виконують так: розмітивши поверхню, спочатку послідовно встановлюють перший нижній ряд рейок, закріплюючи їх по боках розчином, який накидають лопаткою. Потім установлюють вертикальні короткі рейки, які перекривають другим поздовжнім рядом рейок, і так далі. Потрібно стежити за тим, щоб вертикальна рейка не розміщувалась на стику двох кусків горизонтальних рейок. Коли на всій обраній ділянці встановлено рейки, а розчин частково затверднув, усі проміжки між рейками .шкидають розчином і зрівнюють його напівтерком до рівня рейок. Рейки послідовно виймають після того, як розчин повністю .інтвердне, а поверхню періодично змочують водою протягом 6...8 діб. Штукатурний шар має висихати ще не менше ніж дві доби, після чого його можна обробляти ударним інструментом для отворення потрібної фактури.